

**"ROMEO VA JULIET" HAMDA "BAXTSIZ KUYOV" ASARLARI
TALQINI.***Mushtariybony Muradova**Farg'ona Davlat Universiteti 4-kurs*

“Romeo va Juliet” — William Shakespeare o‘z karyerasining boshida yozgan tragediya. “Baxtsiz kuyov” ham A.Qodiriyning eng mashhur asarlaridan. Har ikkala asarda ikki baxtsiz sevimlilarning o‘limi ularning oilalari o‘rtasidagi mojaroga barham beradi. „Romeo va Juliet“ va „Baxtsiz kuyov“ ikkalasi ham bir qatorda ikki yozuvchining tirikligidagi yozgan eng mashhur pyesalaridandir.

Kalit so‘zlar: Romeo, Julietta, Solih, kuyov, juftlik, baxtsiz yakun.

Ota-onalar bosimining o‘spirinlarga zararli ta‘sirining yorqin namunasi «Romeo va Julietta fenomeni» deb nomlangan hodisadir. Ma‘lumki, Romeo Montekka va Julietta Kapuletning — Shekspir bayon etgan fojia qahramonlarining muhabbati o‘limga mahkum qilindi, chunki ularning oilalari o‘rtasida uzoq vaqtdan beri adovat hukm surgan. Ularni ajratishga qaratilgan barcha urinishlarga qarshi turib, o‘spirinlar o‘z joniga qasd qilishdi va shu bilan o‘zlarining taqdirini abadiy birlashtirib, o‘zlarining erkin irodasini namoyish etishdi.

Tuyg‘ularning keskinligi va bu juftlikning harakatlari dinamikasi har doim tomoshabinlar va kitobxonlarda hayrat va tushunmovchiklarni keltirib chiqargan. Qanday qilib bu yosh juftlikdagi sevgi tuyg‘ulari bunday tez sur‘atda o‘zini fido qilar darajada bo‘lishi mumkin?

Romantiklar juda kam uchraydigan mukammal sevgi haqida gapirishadi. Ammo sotsiologlar va olimlar ota-onalarning aralashuvi va natijada paydo bo‘lgan psixologik reaktivlikning ahamiyatiga ishora qiladilar. Ehtimol, Romeo va Juliettaning ishtiyoqi shunchalik kuchli bo‘lmagandir, ehtimol bu har gal kattaroq va kuchliroq to‘siqlar qo‘yilishining oqibatidir. Agar yoshlarning ixtiyorlarini o‘zlariga qo‘yilganida, ehtimolki, ularning olovli muhabbatlari sovishi mumkin edi.

«Baxtsiz kuyov» dramasida boylarga taxasib tarzida o‘z ahvoliga qaramay, katta to‘y qilib fojialarga uchragan kambag‘allar hayotidan o‘zi davri uchungina emas, hozirda ham ahamiyatini yo‘qotmagan voqyealarni sahnada jonlantirishga, shu bilan xalq ommasi o‘rtasida ta‘lim-tarbiya ishlarini kuchaytirishga da‘vat etadi. Yozuvchi, umuman, to‘yga qarshi emas, oddiy odamlar o‘z ahvolini anglamaslik orqasida katta to‘y qilib xarob bo‘layotganiga achinadi, ularning ko‘zini ochishga intiladi... Agar boylarning boyligi juda oshib ketayotgan bo‘lsa, hadeb xo‘ja ko‘rsinga adbdabali to‘ylar qilavermasdan maktab, maorifga yordam ko‘rsatsinlar, bolalarga ta‘lim-tarbiya

berish haqida g'amxo'rlik qilsinlar, degan g'oyani ilgari suradi, bu g'oyani ilgari suradi, bu g'oya hamon kun tartibidan tushmagani bilan qimmatlidir.

Yigitning qiz bilan uchrashishi haqidagi klassik hikoya; qizning oilasi yigitning oilasidan nafratlanadi; yigitning oilasi qizning oilasidan nafratlanadi; o'g'il qizning amakivachchasini o'ldirdi; yigit va qiz o'z joniga qasd qiladi. Bundan tashqari, adib folklor asarlarining umumiy ruhidan ilhom olib, o'zi yaratgan obrazlar xatti-harakatida, ularning faoliyatini tasvir-lashda oilaviy-maishiy muhit, xalqning urf-odatlar va marosimlaridan oziqlanib ijod qildi. Albatta, Abdulla Qodiriyning folklor an'alariga munosabati bevosita emas, balki bilvosita soniyaga ega. Ana shunda ham adib o'zi yaratgan obrazlarning realistlik qiyofasini ishonarli aks ettirishda, romanlar konfliktini hayotiy asoslarda rivojlantirish va hal etishda xalq og'zaki ijodi an'alariga murojaat etdi. Aniqroq qilib aytganda, Abdulla Qodiriyning folklor an'alaridan foydalanishi sintezlash asosida amalga oshdi.

Xulosa Romeo va Julietta , Baxtsiz kuyov.

Ikki qudratli oila o'rtasidagi azaliy qasos qon to'kilishiga olib keladi. Niqobli bir guruh Montagues Capulet partiyasini gatecracing orqali yanada to'qnashuv xavfi. Yosh oshiq Romeo Montagyu otasi tanlagan Parij okrugiga uylanmoqchi bo'lgan Juliet Kapuletni bir zumda sevib qoladi. Julietta hamshirasining yordami bilan ayollar ertasi kuni er-xotinni turmush qurishni tashkil qiladi, ammo Romeoning ko'chadagi jangni to'xtatishga urinishi Juliettaning qarindoshi Tybaltning o'limiga olib keladi, buning uchun Romeo haydab yuboriladi. Romeo bilan qo'shilishga umidsiz urinishda, Juliet Friarning fitnasiga ergashadi va o'z o'limini soxtalashtiradi. Xabar Romeoga etib bormaydi va Julietta o'lganiga ishonib, uning qabrida o'z jonini oladi. Juliet uyg'onib, yonida Romeoning jasadini topadi va o'zini o'ldiradi. Qayg'u chekkan oila janjalni tugatishga rozi bo'ladi.

Abdulla Qodiriy asarlarida milliy ruh va folklor an'analari uyg'unlashib, ijodkorning o'ziga xos, betakror uslubini namoyon qiladi.

REFERENCES.

1. А.К,ахдор. Асарлар. Т ВИ. Тошкент: Адабиёт ва санъат нашриёти, 1970. 411 - бет.
2. У.Носиров. Ижодкор шахс бадиий услуб, автор образи. Тошкент: Фан,1981.109 -110 бетлар
3. А.К,одирий. "Утган кунлар" Тошкент: Адабиёт ва санъат нашриёти, 1974.47 бет.
4. И.Султон. Адабиёт назарияси. Автор нуци ва персонаж нуци. Тошкент: У^итувчи, 1980.199 бет.
5. Botirova Sh.I. (2018). The Role of Artistic Literature In The Spiritual Development of Youth. Мировая наука, 5(14), 26-28.

6. Botirova Sh.I. (2019). Poetics of artistic psychologism. Теория и практика современной науки, 2(44), 31-34.
7. Botirova Sh.I. (2018). Symbolic-figurative talk and psychological relations.
8. «Экономика и социум». 12(55), 114-118.
9. Gibbons, Brian, ed. (1980). Romeo and Juliet. The Arden Shakespeare, second series. London: Thomson Learning. ISBN 978-1-903436-41-7.
10. Levenson, Jill L., ed. (2000). Romeo and Juliet. The Oxford Shakespeare. Oxford: Oxford University Press. ISBN 0-19-281496-6.
11. Spencer, T.J.B., ed. (1967). Romeo and Juliet. The New Penguin Shakespeare. London: Penguin. ISBN 978-0-14-070701-4.

